

# I. JOHDANTO



## 1.1 Maakuntakaavan tarkoitus

### MAAKUNTAKAAVA

Vuoden 2000 alussa voimaantullut maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) korvasi seutukaavan yleispiirteisemmällä maakuntakaavalla. Maakuntakaava on koko Pohjois-Pohjanmaan käsittävä, maakunnan kehittämiseen kytkeytyvä alueidenkäytön suunnitelma. Se keskittyy valtakunnallisiin, maakunnallisiin sekä usean kunnan alueidenkäyttöä yhteen soveltaviin maankäyttökysymyksiin.

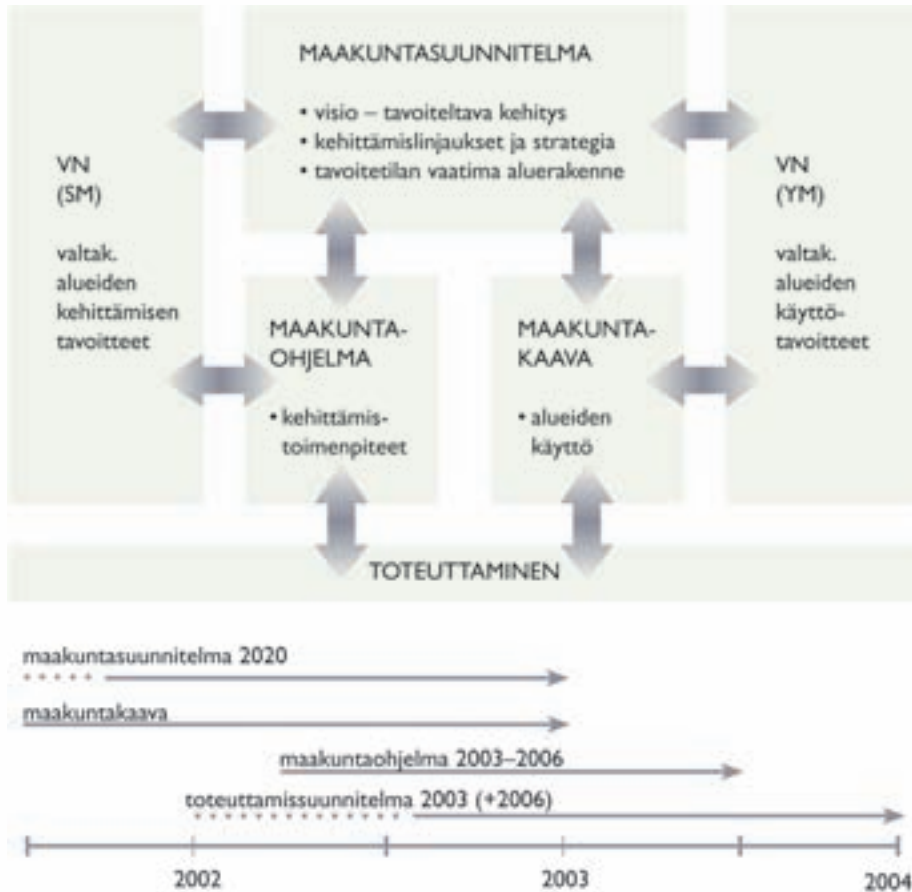
Valtioneuvoston hyväksymät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet lainvoimaisiksi marraskuussa 2001. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan (MRL 24 §) maakunnan suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Maakuntakaavan tehtävänä on sovittaa ne yhteen maakunnallisten ja paikallisten päämäärien ja olojen kanssa. Siten maakuntakaava yksilöi ja konkretisoi tavoitteita Pohjois-Pohjanmaalle kuntien kaavoitusta ja viranomaisia varten.

Maakuntakaava on maakunnan liiton valtuuston hyväksymä ja ympäristöministeriön vahvistama yleispiirteinen suunnitelma alueidenkäytöstä maakunnassa tai sen osa-alueella. Maakuntakaavassa esitetään alueiden-

käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaavassa käsitellään sellaisia alueidenkäyttöä koskevia ratkaisuja, joihin liittyy koko maakuntaa, seutukuntia tai useampaa kuntaa koskevia vaikutuksia tai tarpeita. Kaavassa käsitellään mm. yhdyskuntarakenteen kehittämisen puitteita, turvataan seudullisten verkostorakenteiden toteuttamisedellytykset sekä varmistetaan merkittävimmät luonnonsuojelun, kulttuuriympäristön ja virkistystarpeet. Maakuntakaavan sisältövaatimuksista on määrätty MRL 28 §:ssä.

Suunnittelun lähtökohtana on luoda edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä. Alue- ja yhdyskuntarakennetta koskevat ratkaisut vaikuttavat muun muassa liikenteen määrään, yhdyskuntateknisen verkoston laajuuteen ja energiantarpeeseen sekä uusiutumattomien luonnonvarojen käyttöön. Kaavassa varmistetaan merkittävempien luonnon-suojelu-, kulttuuriympäristö- ja virkistystavoitteiden turvaaminen. Koska maakuntakaava on pitkän aikavälin suunnitelma, sen ratkaisulla vaikutaan merkittävästi kestävä kehityksen edellytyksiin.

#### MAAKUNNAN SUUNNITTELUN YLEISRAKENNE JA POHJOIS-POHJANMAAN AIKATAULUTUS



Maakuntakaavan valmistelussa tähdennetään osallistumista ja vuorovaikutusta. Kaavoitukseen sisältyvässä vaikutusten arvioinnissa selvitetään kaavassa esitettyjen kehittämisperiaatteiden ja aluevarausten ympäristö-, kulttuuri- ja sosiaalisia vaikutuksia sekä vaikutuksia yhdyskuntatalouteen.

## MAAKUNTAKAAVAN SUHDE MUUHUN MAAKUNNAN SUUNNITTELUUN

Maakunnan suunnittelu tähtää maakunnan olojen monipuoliseen kehittämiseen. Maankäyttö- ja rakennuslain 25 §:n mukaisesti maakunnan suunnittelujärjestelmään kuuluvat maakuntakaavan lisäksi maakuntasuunnitelma ja maakuntaohjelma. Maakuntasuunnitelma kytkee maakuntakaavan osaksi maakunnan strategista kehittämistä, osoittaa pitkän aikavälin kehittämistarpeita ja määrittää maakunnan kehittämisen tavoitteet maakuntakaavan lähtökohdaksi.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntasuunnitelmaa on laadittu samanaikaisesti maakuntakaavan kanssa vuosina 2001–03. Siinä kuvataan maakunnan tavoiteltu kehitys. Suunnitelman toteuttamista ohjaamaan on laadittu vuosina 2002–03 yksityiskohtaisempi maakuntaohjelma.

EU:n ohjelmakaudelle 2000–2006 laaditut Pohjois-Suomen tavoiteohjelma 1 ja Länsi-Suomen tavoiteohjelma 2 sekä niitä tarkentavat Pohjois-Pohjanmaan vastaavat tavoiteohjelmat koskevat suurta osaa Pohjois-Pohjanmaasta ja tukevat lähinnä maakunnan elinkeinoelämän kehittämistä. Pohjois-Pohjanmaata koskevat myös eräät EU:n yhteisöaloiteohjelmat, mm. Interreg III A ja B. Näissä ohjelmissa olevia näkökohtia on kaavassa otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan.

Maakuntakaavassa on otettu huomioon valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden lisäksi luonnonsuojelulain mukaiset luonnonsuojeluohjelmat ja päätökset sekä Suomen ehdotus EU:n Natura 2000 -verkostoon tulevista alueista.

Maakunnan suunnitteluun heijastuu myös samanaikaisesti laadittu seitsemän kunnan yhteinen yleiskaava Oulun kaupunkiseudulla. Se on laadittu oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Yhteisen yleiskaavan ja maakuntakaavan laadinta on ajoitettu siten, että molemminpuolinen kiinteä vuorovaikutus on toteutunut kaavojen laadintavaiheessa. Yleiskaavan laatiminen on vaikuttanut maakuntakaavaan siten, että ei ole tarvetta Oulun kaupunkiseudun osaltakaan kovin yksityiskohtaiseen tarkasteluun maakuntakaavassa. Periaatteena Oulun seudun osalta on ollut, että maakuntakaavassa keskitytään kansainvälisiin, valtakunnallisiin ja maakunnallisiin alueidenkäyttökysymyksiin ja yhdyskuntarakenteen periaatteisiin.

## 1.2 Maakuntakaavan oikeusvaikutukset

Maakuntakaavan oikeusvaikutukset kohdistuvat pääasiassa viranomaisen toimii. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa kunnan yleis- ja asemakaavoja sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on otettava maakuntakaava huomioon alueiden käyttöä koskevien toimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamis päätöksissä sekä pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista. Yksityisen kansalaisen oikeuksia saattaa koskea lähinnä virkistys-, suojelu-, liikenne- ja teknisen huollon alueisiin liittyvä rakentamisrajoitus (MRL 33 §). Tämä ns. ehdollinen rakentamisrajoitus tarkoittaa, että lupaa em. alueelle rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikutetaan maakuntakaavan toteuttamista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos hakijalle aiheutuu huomattavaa haittaa eikä aluetta lunasteta tai hakijalle suoriteta kohtuullista korvausta. Tämä maakuntakaavan oikeusvaikutus tulee harvoin esille, sillä maakuntakaava vaikuttaa pääsääntöisesti yksityiskohtaisemman kaavoituksen tai viranomaistoiminnan kautta välillisesti.

Maakuntakaavassa esitetyt maankäyttötarkoitukset ja kehittämisperiaatteet täsmeytyvät kunnan kaavoituksessa. Jos maakuntakaavan tavoite ei vaaranna, voidaan aluevarausten laajuutta ja sijaintia muuttaa tai aluevaraus poistaa yksityiskohtaisemmassa kaavassa. Maakuntakaavassa täsmennettyä valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta ei kuitenkaan voi syrjäyttää kunnan kaavoituksessa.

Maakuntakaavan ohjausvaikutus kuntien yhteiseen yleiskaavaan voi perustellusta syystä olla joustavampi kuin yhden kunnan yleiskaavaan. Yhteisen yleiskaavan on silti sopeuduttava maakuntakaavan kokonaisuuteen ja siinä on otettava soveltuvin osin huomioon maakuntakaavan sisältövaatimukset.

Maakunnan liiton tulee huolehtia tarpeellisesta maakuntakaavan laatimisesta, kaavan pitämisestä ajan tasalla ja sen kehittämisestä. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan laatii Pohjois-Pohjanmaan liitto.

## 1.3 Suunnitteluprosessi

### TAVOITEVAIHE

Pohjois-Pohjanmaan seutukaava laadittiin 1980-luvun lopulla ja vahvistettiin vuonna 1993. Seutukaavan uudistamistyö aloitettiin vuonna 1998. Työ muuttui vähitellen maakuntakaavoitukseksi, kun uuden lain sisältö alkoi hahmottua ja laki tuli voimaan vuoden 2000 alussa. Ensimmäiseksi laadittiin vuonna 1998 tavoiteohjelma, jossa selvitettiin nykytilannetta, määriteltiin alueidenkäytön tavoitteet ja kehittämistehtävät. Kuntien näkemyksiä ja painotuksia selvitettiin seutukunnittain em. raportin pohjalta järjestetyissä kahdeksassa seutukuntatilaisuudessa keväällä 1999. Tavoitteet tarkennettiin saadun palautteen pohjalta ja ne hyväksyttiin maakuntahallituksessa ja käsiteltiin maakuntavaltuustossa syksyllä 1999.

### VALMISTELUVAIHE

Vuoden 2000 helmikuussa ilmoitettiin julkisesti (MRA 30 §, MRL 63 §) maakuntakaavan laatimiseen ryhtymisestä ja asetettiin nähtäville osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluaineisto: tavoitteet ja alueidenkäytön periaatteet. Asiakirjat pidettiin nähtävillä 21.2.–24.3.2000 kunnissa ja Pohjois-Pohjanmaan liitossa ja niistä pyydettiin kuntien ym. tahojen lausunnot. Maakuntahallitus päätti keväällä 2000 saadun palautteen huomioon ottamisesta maakuntakaavaa valmisteltaessa ja

tarvittavista lisäselvityksistä. Samalla hallitus päätti, että kaava tullaan asettamaan julkisesti nähtäville kahdessa vaiheessa: kaavaluonnoksena ja kaavaehdotuksena.

## KAVALUONNOS

Maakuntakaavaluonnos valmisteltiin vuoden 2001 aikana. Luonnoksen valmisteluvaiheessa järjestettiin toinen seutukuntakierros seitsemässä seutukunnassa keväällä 2001. Kaavaluonnos asetettiin nähtäville kunnissa ja Pohjois-Pohjanmaan liitossa 18.12.2001–31.1.2002 ja siitä pyydettiin eri tahojen lausunnot. Saatuihin lausuntoihin (75 kpl) ja mielipiteisiin (31 kpl, joissa monissa runsaasti allekirjoittajia) laadittiin vastineraportti. Kaiken kaikkiaan saadussa palautteessa oli n. 600 kpl yksittäistä muutosesitystä tai kannanottoa. Internet-sivulla kaavaluonnosaineistoon on tutustunut 1 250 kävijää. Vastineet käsiteltiin maakuntahallituksessa keväällä 2002.

## KAVAEHDOTUS

Kaavaehdotus on laadittu vuoden 2002 aikana. Kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa järjestettiin syksyllä 2002 neljä kaikille avointa kuulemistilaisuutta eri puolilla maakuntaa. Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 8.1.–10.2.2003 MRA 12 §:n mukaan ja siitä on pyydetty MRA 13 §:n mukaiset lausunnot eri tahoilta. Lausuntoja saatiin 73 kpl ja muistutuksia 115 kpl. Kaikkiaan saadussa palautteessa oli noin 400 muutosehdotusta. Kaavaehdotus on ollut esillä myös Internet-sivuilla, joilla siihen on tutustunut yli tuhat kävijää. Viraston laatimat vastineet saatuaan palautteeseen käsiteltiin maakuntahallituksessa keväällä 2003. Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin maaliskuussa.

## KAVAEHDOTUKSEN MUUTOS

Koska kaavaehdotukseen tuli esille vielä sellaisia muutosehdotuksia, jotka ovat todennäköisesti MRA 32 §:n mukaisia oleellisia muutoksia, päätettiin kaavaehdotus asettaa uudelleen julkisesti nähtäville. Muutokset koskivat mm. uusia turvetuotanto- ja tuulivoima-alueita, keskustatointojen alueita, virkistysalueiden ja viheryhteystarve-merkintöjen muutoksia ja muutoksia maataloutta koskevissa kaavamääräyksissä. Muutettu kaavaehdotus oli nähtävillä ja lausunnolla 25.3.–25.4.2003. Siitä saatiin 20 lausuntoa ja 5 muistutusta. Muutosehdotusta koskeva viranomaisneuvottelu pidettiin toukokuussa.

## MAAKUNTAKAAVAN HYVÄKSYMIS- JA VAHVISTUSKÄSITTELY

Maakuntahallitus hyväksyi 5.5.2003 vastineet annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin ja päätti esittää kaavaehdotuksen maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi. Maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntakaavan 11.6.2003. Kaava saatettiin ympäristöministeriön vahvistettavaksi elokuussa 2003. Maakuntavaltuuston päätöksestä tehtiin ympäristöministeriölle yhdeksän valitusta, jotka koskivat kaavan turvetuotantovarauksia, Oulun seudun moottoriurheilukeskuksen merkintää ja Oulun lentoaseman tievarausta ym. Oulunsalon maankäyttömerkintöjä. Maakuntahallitus antoi liiton vastineet valituksiin ja ympäristöministeriön pyytämiin lausuntoihin 1.3.2004.

Ympäristöministeriö vahvisti maakuntakaavan 17.2.2005 ja määräsi sen tulemaan voimaan ennen kuin se saa lainvoiman. Ministeriö jätti vahvistamatta kolme turvetuotantoalueen merkintää ja kaksi tieluokan korotamista koskevaa merkintää. Samalla ministeriö vahvisti maakuntakaavan alueella voimassa olleen seutukaavan kumoamisen.

Maakuntakaavan vahvistuspäätöksestä jätettiin neljä valitusta Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Jatkovalitukset koskivat turvetuotantoalueiden varausperusteita, moottoriurheilukeskuksen ja Oulunsalon lentoaseman tien varauksia. Ympäristöministeriö ja Pohjois-Pohjanmaan liitto (maakuntahallitus 29.8.2005) antoivat valituksista KHO:lle lausuntonsa. Korkein hallinto-oikeus antoi valituksista päätöksensä 25.8.2006. KHO poisti kaavasta turvetuotannon aluevarausmerkinnät; muilta osin kaavan vahvistuspäätös pysyi voimassa.

Maakuntakaavan lainvoimaisuudesta kuulutettiin 30.8.2006.

## VIINIVAARAN NATURA-KYSYMYS

Kaavaprosessin osana on erikseen asetettu nähtäville ja pyydetty asianomaiset lausunnot Oulun kaupungin suunnitelmista ottaa pohjavettä asukkaidensa tarpeisiin ns. Viinivaara-alueelta. Menettely perustuu luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:iin, joissa on säädetty Natura-verkostoon kuuluvien alueiden käsittelystä. Mahdollinen pohjavedenotto ja sen käsittely maakuntakaavassa koskisi Olvassuon ja Kiiminkijoen Natura-alueita. Liitto on pyytänyt lausunnot laadituista Natura-arvioinneista ja asettanut aineistot myös samassa yhteydessä nähtäville. Saadun palautteen perusteella on valmisteltu asiasta ratkaisu maakuntakaavaan.

## MAAKUNTAVALTUUSTO JA MAAKUNTAHALLITUS

Maakuntakaavaa on käsitelty koko kaavaprosessin ajan maakuntavaltuustossa ja maakuntahallituksessa. Valtuustossa käsitellyt ovat olleet enimmäkseen informaatioita ja niihin liittyvää palautekeskustelua. Lisäksi valtuusto on käsitellyt kaavaluonnosta kesällä 2002 erillisessä seminaarissa työryhminä. Valtuustossa kaava on ollut esillä hyväksymiskäsittely mukaan lukien kahdeksan kertaa. Maakuntahallituksessa kaavaa on käsitelty enimmäkseen päätösasiaina. Päätökset koskevat mm. tavoitteiden hyväksymistä, nähtäville asettamista, palautteiden käsittelyä ja ongelmallisimpien kohteiden erilliskäsittelyä. Maakuntahallitus on käsitellyt maakuntakaavaa 22 kertaa.

## KANSALAISTEN OSALLISTUMINEN JA TIEDOTUS

Kaikilla joiden etua kaava koskee on tilaisuus esittää mielipiteensä ja jättää muistutus maakuntakaavasta. Kansalaisilla on ollut mahdollisuus osallistua kaavan laatimiseen viidessä erikseen järjestetyssä vaiheessa: valmisteluaineiston nähtävilläolo v. 2000, kaavaluonnoksen nähtävilläolo v. 2001, vaikutusten arviointia koskevat yleisötilaisuudet syksyllä 2002, kaavaehdotuksen nähtävilläolo 2003 ja muutetun kaavaehdotuksen nähtävilläolo 2003. Kussakin vaiheessa on saatu runsaasti asukkaiden ja eri tahojen palautetta. Kaavaluonnos ja kaavaehdotus on ollut esillä tutustumista ja palautteen antamista varten myös liiton internet-sivuilla vuosina 2002–03. Kaavasta on järjestetty tiedotustilaisuuksia

tai toimitettu tiedotusvälineille tiedotteita kaikissa kaavan keskeisissä vaiheissa. Lehti- tai radiojuttuja on ollut tasaisesti esillä maakunnan tiedotusvälineissä runsaasti. Lehtijuttuja ei ole systemaattisesti arkistoitu, mutta niitä on arvioiden mukaan toistasataa. Puhelimitse tai käymällä liiton virastossa ovat lukuisat maakunnan asukkaat myös antaneet palautetta ja osallistuneet siten kaavan laatimiseen.

## MAAKUNTAKAAVAN VALMISTELUORGANISAATIO

Maakuntakaavan laatimiseen on osallistunut Pohjois-Pohjanmaan liiton alueidenkäytön ja ympäristön tulosalueen henkilökunta: suunnittelujohtaja Tuomo Palokangas, kaavoituspääällikkö Olli Eskelinen, maankäyttöpääällikkö Eija Salmi, yhdyskuntatekniikan pääällikkö Erkki Partala, ympäristöpääällikkö Ismo Karhu, paikkatietopääällikkö Rauno Malinen, suunnitteluavustaja Inga Taikina-aho, visuaalinen suunnittelija Paula Bäckmand ja osastosihteeri Leena Siltala. Kaavan tavoite- ja luonnosvaiheissa (1998-2000) ovat olleet lisäksi mukana seutusuunnittelujohtaja Jaakko Ravaska, maankäyttöpääällikkö Timo Turunen, vs. ympäristöpääällikkö Anja Röpelin ja suunnittelija Katarina Timisjärvi. Lisäksi kaavatyön tukena on ollut erillinen ympäristöryhmä, johon on liiton henkilöstön lisäksi kuulunut Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen luonnonsuojelu- ja alueidenkäytön osastojen edustajat, erityisesti luonnonsuojelupääällikkö Eero Kaakinen ja maankäyttöpääällikkö Tapio Tuuttila.

## 1.4 Suhde maakuntasuunnitelmaan

Pohjois-Pohjanmaan maakuntasuunnitelmaa on laadittu vuodesta 2001 lähtien samanaikaisesti maakuntakaavan kanssa. Aiempi maakuntasuunnitelmaa vastaava maakunnan kokonaiskehittämistä luotaava asiakirja, maakunnan kehittämissuunnitelma, on vuodelta 1997. Sitä on käytetty maakuntakaavan pohjana siihen saakka, kun uuden maakuntasuunnitelman sisältö alkoi hahmottua vuoden 2002 aikana.

### MAAKUNTASUUNNITELMAN TARKOITUS

Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys (MRL 25 §). Maakuntasuunnitelmassa pyritään näkemään huomisen yli, ylihuomiseen – noin 20 vuotta eteenpäin. Näkökulma on alueellinen. Se etsii vastausta kysymykseen, miten Pohjois-Pohjanmaa ja sen eri osa-alueet parhaiten voivat menestyä. Ennakoivan suunnittelun tarkoituksena on luoda ihmisille mahdollisimman hyvät edellytykset elää maakunnassa olosuhteiden muuttuessa. Maakuntasuunnitelmaa toteutetaan konkreettisempien maakuntakaavan ja maakuntaohjelman avulla.

### ALUE- JA IHMISKESKEINEN LÄHTÖKOHTA

Oulun seudun menestys tietoteollisuuden keskuksena sekä maakunnan vahvuus ja hyvä kehittämisote luovat perusteltuja odotuksia tulevista menestystarinoista. Samaan aikaan on myös suuria haasteita. Pohjois-Suomen eri alueilta on muuttoliike suuntautunut Oulun seudulle ja etelään. Pohjois-Pohjanmaan kannalta muuttoliike on tasapainossa.

Muuttoliikkeen määrä tulee pysymään korkealla tasolla ja sen suunnan ratkaisee alueen vetovoima.

Kestävän arvopohjan merkitys korostuu muuttuvissa olosuhteissa. Maakuntasuunnitelman arvoiksi on määritelty ihmisten hyvinvointi, oikeudenmukaisuus, vastuu ympäristöstä, luotettavuus ja tasa-arvoisuus. Erityistä huomiota maakuntasuunnitelmassa kiinnitetään nuoriin, kansainvälisyyteen, sosiaaliseen pääomaan ja tietoyhteiskunnan eteneeseen. Pohjois-Pohjanmaalla on hyvä väestökehitys ja tasapainoinen ikärakenne. Työpaikkoja tulee lisätä kasvavan työvoiman tarpeita varten ja erityisesti parantamaan nuorten työllisyyttä. Yrittäjyydessä on päästävä uudelle tasolle. Lisääntyvä työvoima ja osaavien nuorten suuri määrä on mahdollisuus. Yritykset voivat turvallisesti rakentaa maakuntaan, kun työvoiman saanti on turvattu. Maakuntaa on onnistuneesti kehitetty teknologiavetoisesti. On aika monipuolistaa kehityskuvaa ja panostaa humanistis-kulttuurisiin aloihin sekä hyvinvointialaan.

### VETOVOIMAISTEN ALUEIDEN JA YHTEISTYÖN MAAKUNTA

Maakunnan sisäinen kehitys ei ole ollut riittävän tasapainoista viime aikoina. Pohjois-Pohjanmaalla on voimakkaasti panostettu seutukuntien kehittämiseen ja aluekeskustyössä alueet ovat nostamassa esille myös erikoistumisalansa, joilla ne toimivat huipputasolla. Pohjois-Pohjanmaalla on Oulun seudun lisäksi kolme aluekeskusta: Oulun Eteläinen, Raahen seutu ja Koillis-Suomi. Niiden välistä verkostomaista yhteistyötä kuvaa 1+3-periaate. Verkostojen hyödyntävä yhteistyö voi ulottua kylätasolta kansainväliselle tasolle saakka.

Alueiden vetovoima, elinympäristön laatu ja verkostojen toimivuus ovat maakunnan kehittämisen kannalta keskeisiä tekijöitä. Ilman asuin- ja elinympäristön ja infrastruktuurin hyvää kuntoa maakunnan kehittäminen ei ole mahdollista. Toisaalta alueiden, yritys ympäristöjen ja asuinalueiden laatu ja vetovoima ovat entistä tärkeämpiä näkökohtia myös ihmisten tekemissä henkilökohtaisissa ja yritystä koskevissa sijaintipäätöksissä. Yritysten logistiikan toimivuus on verkostomaisessa toimintatavassa entistä tärkeämpää. Erityisesti tämä korostuu pitkien etäisyyksien alueilla. Maakunnan on kyettävä kilpailemaan työntekijöistä myös hyvillä asuin ympäristöillä ja ympäristöosaamisella.

### POHJOIS-POHJANMAAN VISIO 2020

**Pohjois-Pohjanmaa on omaan ja yhteiseen tulevaisuuteen luottavien ihmisten maakunta.**

Se on hyvinvoinnin, laadukkaan elinympäristön ja monimuotoisen luonnon maakunta. Samalla se on elinvoimaisten alueiden yrittäjyysmaakunta kärkenään Oulu, tasapainoisesti kehittyneen Suomen toinen keskus.

## YDINSTRATEGIA

### Pohjois-Pohjanmaa on alueiden ja yhteistyön maakunta

Maakunnan väestöä ja työpaikkakehitystä ilmentävien tavoitelukujen avulla voidaan mitata myös laadullisten kehittämistavoitteiden saavuttamista. Tavoitteen mukaan väkiluku kasvaisi noin 10 prosentilla nykyisestä, 370 000 asukkaasta noin 400 000 asukkaaseen. Kaikki kasvu tulisi Oulun seudulle.

## MITEN VISIO SAAVUTETAAN

Vision arvoperustainen osa nostaa lähtökohdaksi ihmisen, joka luottaa omaan ja yhteiseen tulevaisuuteen, kotiseutunsa ja maakunnan tulevaisuuteen. Maakuntasuunnitelman toimintalinjoiksi valittiin

- yrittäjyysmaakunta
- osaamismaakunta
- sujuvan arjen ja hyvän elämän maakunta
- tasapainoinen alueiden maakunta
- hyvän elinympäristön ja kilpailukykyisten yhteyksien maakunta.

Maakuntasuunnitelmassa esitetään yhteistyömalli, josta käytetään nimeä aluekehitysklusteri. Tavoitteena on tehostaa ja parantaa aluekehittämi-

sen osaamista mm. yliopistotutkimuksen ja osaamisen aloilla. Osaamiseen kuuluu myös aluesuunnittelun osaaminen.

## MAAKUNTAKAAVA MAAKUNTASUUNNITELMAN EDISTÄJÄNÄ

Maakuntakaavan lähtökohtana on ollut kehittämisnäkökulma. Kehittämisperiaatemerkintöjä on käytetty runsaasti, samoin sanallisia ilmaisuja perinteisten aluevarausmerkintöjen ohella. Maakuntakaavan aluerakenteen pohjana on maakuntasuunnitelman aluekeskusmalli, ns. 1+3-periaate. Siinä Oulun ja muiden aluekeskusten yhteistyöverkosto luo pohjaa maakunnan kehittämiselle. Maakuntakaavaan on kehitelty tätä edistävät merkintätavat. Oulun valtakunnanosakeskus toimii koko Pohjois-Suomea palvelevana keskuksena. Koillis-Suomen aluekeskus, keskuksenaan Kuusamo, on maakuntakaavassa otettu monin tavoin huomioon yli maakuntarajan ulottuvissa matkailu- ym. merkinnöissä. Raahen aluekeskus ja Oulun Eteläisen aluekeskus on maakuntakaavassa esitetty omilla merkinnöillään. Oulun Eteläisessä eli maakunnan kolmen eteläisimmän seutukunnan kattavassa aluekeskuksessa kehittämisen lähtökohtana on maaseutukaupunkien verkostokaupunkiajatus. Maakuntakaavan aluerakenne perustuu maakuntasuunnitelman linjauksiin.

Kaavassa on erityisesti kiinnitetty huomiota vetovoimaisten vyöhykkeiden ja alueiden kehittämisen edistämiseen maankäytön ohjauksen avulla. Tämä näkyy mm. luontoarvojen korostamisena, luonnon monimuotoisuusalueiden ja matkailualueiden osoittamisena sekä niitä yhdistävien viher- ja ulkoiluverkostojen kehittämisenä. Kaavassa kiinnitetään huomiota mm. Oulun seudun laatukäytävään ja taajamien, jokivarsien ja kylien vetovoimaisuuden kehittämisedellytyksiin erilaisin kaavamääräyksin.

